

nota

TER ONDERTEKENING

Aan: MOCW

Erfgoed en Kunsten

Van

Persoonsgegevens

Datum

1 april 2025

Referentie

51915224

Bijlagen

1

Rapportage en implementatieadvies Kennispunt Toegankelijke Cultuur

Aanleiding

De aanleiding voor de ontwikkeling van het Kennispunt Toegankelijke Cultuur waren de moties Werner (36 200 XVI¹ & 36 200 VIII²) en de Kamerbrief 'Toegankelijkheid in de culturele en creatieve sector voor mensen met een beperking'. In de Kamerbrief werd geconstateerd dat er veel specialistische kennis bestaat over allerlei vormen van toegankelijkheid voor mensen met een beperking, maar dat deze kennis versnipperd is en daardoor onvoldoende benut wordt door de sector. Om die reden werd aangekondigd deze kennis bij elkaar te brengen in een kennispunt, zodat deze makkelijker vindbaar wordt.

Naar aanleiding hiervan hebben de ontwerp bureaus Greenberry & Zeewaardig de opdracht gekregen om een Kennispunt Toegankelijke Cultuur te ontwerpen. Hiervoor hebben zij onlangs bijgevoegde rapportage en implementatie advies opgeleverd.

Geadviseerd besluit

U wordt geadviseerd bijgevoegde aanbestedingsbrief te ondertekenen, waarmee u het rapport met het implementatieadvies verstuurt aan de Tweede Kamer. In deze brief geeft u ook aan wat u voornemens bent te doen met het advies.

Kernpunten

- In de aanbestedingsbrief geeft u kort het proces en de aanpak weer.
- U geeft een korte omschrijving van de vier prototypes en het concept *De Toegankelijkheidsradar* (zie voor een omschrijving hiervan de toelichting hieronder).
- U geeft aan dat u voor de implementatie van de vier prototypes op zoek gaat naar een organisatie die in de cultuursector al bekendheid geniet op het vlak van kennisdeling op het gebied van toegankelijkheid in de brede

¹ Verzoekt de Minister van VWS, in samenspraak met vertegenwoordigende organisaties van mensen met een handicap en in het verlengde van de met betrekking tot het VN-verdrag Handicap, een meerjarige nationale strategie voor mensen met een handicap te ontwikkelen en in de strategie vast te leggen bij wie deze het beste bestuurlijk geborgd kan worden.

² Verzoekt de regering om, samen met het op te richten kennispunt, een start te maken met een handreiking waarin wordt vastgesteld wat er nodig is om fysieke toegang tot cultuur te garanderen, en de Kamer daarover voor de zomer van 2023 te informeren.

zin van het woord. Voor de implementatie, uitwerking en beheer bij een externe organisatie zijn jaarlijks middelen beschikbaar vanuit OCW.

- U legt uit in de brief ook uit dat u onder toegankelijkheid verstaat dat iedereen toegang moet hebben tot cultuur en dat organisaties en instellingen inclusief moeten zijn voor iedereen in de samenleving.
- U geeft ook aan dat er in een eerder stadium van het ontwerptraject *De Toegankelijkheidsradar* is uitgewerkt door de ontwerp bureaus. Deze moet inzichtelijk maken voor mensen met een beperking bij welke organisaties en instellingen zij van cultuur kunnen genieten. Dit concept kwam voort uit de eerste ronde van gesprekken met ervaringsdeskundigen. Omdat het Kennispunt primair bedoeld is voor instellingen in de cultuursector en niet zozeer voor publiek met een beperking is dit voor dit ontwerp-onderdeel geen implementatieadvies opgenomen. Dat zou gelet op de complexiteit ook nader onderzoek vergen. Wel zijn in het advies scenario's voor de toekomst opgenomen.
- Voor wat betreft de ontwikkeling van *De Toegankelijkheidsradar* geeft u aan in de brief dat u zich nog beraadt op de geschetste scenario's en dat u de initiatieven die er vanuit de sector al zijn goed in de gaten zult houden en hen zal stimuleren om gezamenlijk een dergelijk instrument verder te ontwikkelen. Voor het stimuleren zijn ook jaarlijks (beperkte) middelen beschikbaar.

Toelichting

- Samen met ervaringsdeskundigen, belangenorganisaties, culturele organisaties en het ministerie van OCW hebben Greenberry & Zeewaardig met een ontwerpende aanpak een co-creatief proces in twee fases opgezet.
- Door uw voorganger Gunay Uslu is bewust gekozen voor deze ontwerpende aanpak.
- In de eerste fase zijn vijf verschillende concepten ontwikkeld. Deze zijn in fase twee verder zijn ontwikkeld tot concrete en testbare prototypes, die in een volgende fase het Kennispunt Toegankelijke Cultuur moeten gaan vormen. Deze rapportage omschrijft de stappen die zijn gezet in fase 2 om te komen tot de verschillende prototypes en bevatten een implementatieadvies voor het vervolg.
- In deze fase is het Kennispunt Toegankelijke Cultuur uitgewerkt naar de volgende vier prototypes en één concept met verschillende toekomstscenario's (de titels zijn werktitels):
 1. **De Digitale Toolbox:** een online gids in de vorm van een platform voor culturele organisaties die willen werken aan toegankelijkheid. Het platform biedt praktische tips, trainingen en voorbeelden om toegankelijkheid te realiseren.
 2. **Het Loket:** een online marktplaats waar culturele organisaties en toegankelijkheidsexperts elkaar kunnen vinden. Organisaties met specifieke vragen kunnen hier naartoe om experts te vinden, terwijl experts hun kennis en diensten kunnen aanbieden. Door vraag en aanbod te koppelen en kennis te centraliseren, maakt Het Loket toegankelijkheid eenvoudiger, effectiever en het verbinden van vraag en aanbod schaalbaar.

3. **Het Kennispunt op Locatie:** een initiatief dat kennis over toegankelijkheid rechtstreeks naar culturele instellingen brengt. Door middel van regionale evenementen, zoals lezingen, workshops en discussies, wordt een platform geboden om kennis te delen, ervaringen uit te wisselen en best practices te verspreiden.
4. **Het Gesprekspunt:** Door middel van dit fysieke object, dat geplaatst kan worden op congressen, evenementen en bijeenkomsten als een soort stand, kunnen culturele organisaties, ervaringsdeskundigen en bezoekers met elkaar in gesprek gaan over hoe de cultuursector inclusiever kan worden. *Het Gesprekspunt* is een manier om informatie over toegankelijkheid op een laagdrempelige manier over te brengen waardoor er ruimte ontstaat voor een open dialoog.
5. **De Toegankelijkheidsradar:** een concept om de toegankelijkheid van culturele evenementen voor mensen met een beperking in kaart te brengen. Het concept kwam voort uit gesprekken met ervaringsdeskundigen in de eerste fase, maar in de tweede fase is de focus verlegd naar de doelgroep van Het Kennispunt: de cultuursector. Zij hebben handvatten nodig om zelf met toegankelijkheid aan de slag te gaan. De ontwikkeling van dit concept bleek complexer dan verwacht. Daarom zijn er verschillende scenario's voor de toekomst van de radar ontwikkeld.

Datum
1 april 2025